

334078 - کورونا ۋىرۇسى بىلەن ۋاپات بولغان كىشى شېھىت ھېسابلىنامدۇ؟

سوئال

هازىرقىدەك يۇقۇملۇق ۋىرۇس تارقىلىۋاتقان قىيىن ۋەزىيەتتە مۇسۇلمان كىشى قانداق قىلىشى كېرەك؟، ئاللاھنىڭ تەقدىرى بىلەن هازىرقىدەك يۇقۇملۇق ۋىرۇس سەۋەبىدىن ۋاپات بولغان كىشى شېھىت ھېسابلىنامدۇ؟، ئاللاھ تائالا سىلەرگە ياخشى مۇكاپات بەرسۇن، بىزنى ۋە سىلەرنى يۇقۇملۇق ۋىرۇسنىڭ شەرىدىن ساقلىسۇن.

تەپسىلى جاۋاب

بارلىق گۈزەل ماختاشلار ئاللهملەرنىڭ پەرۋەرىگارى بولغان ئاللاھقا خاستۇر. پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئاللهىھىسسالامغا، ئۇنىڭ ئائىلە تاۋىبىئاتلىرى ۋە ساھابىلىرىغا ئاللاھ تائالانىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن.

بىرىنچى: مۇسۇلماننىڭ مۇشۇنىڭدەك كۈنلەردە نېمە قىلىشى كېرەكلىكىنى [334353](#)) - نومۇرلۇق سوئالنىڭ جاۋابدا بايان قىلغان ئىدۇق، بۇ ھەقتە شۇنىڭغا مۇراجىئەت قىلىنسۇن.

ئىككىنچى: قانداق كىشىنىڭ شېھىت بولىدىغانلىقى ۋە شېھىتلەرنىڭ تۈرلىرىنى [226242](#) - ۋە [129214](#) - نومۇرلۇق سوئاللارنىڭ جاۋابدا بايان قىلدۇق. يۇقۇملۇق كورۇنا ۋىرۇسى سەۋەبىدىن ۋاپات بولغان كىشىنىڭ شېھىتلىك دەرىجىسىگە ئېرىشىشى تۆۋەندىكى ئىككى يول بىلەن ئۆمىت قىلىنىدۇ:

بىرى: بۇ يۇقۇملۇق ۋىرۇس ئىنساننىڭ ئۆپكىسىنى كاردىن چىقىرىدۇ، ئەگەر ئىنسان بۇ سەۋەپتىن ئۆلۈپ كەتسە، ئۆپكە تۈبىركەلىيۇز كېسىلى بىلەن ئۆلۈپ كەتكەن كىشىگە قېتلىدۇ، بەلكى مەرتىقىسى ئۇنىڭدىنمۇ يۇقىرى بولىشى مۇمكىن، چۈنكى تۈبىر كەلىيۇز بولسا ئۆپكىنى يارا قىلىدۇ، بۇ توغرىدا سەلمان رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە، پەيغەمبەر ئەللهىھىسسالام مۇنداق دېگەن: **تۈبىركەلىيۇز بىلەن ۋاپات بولغان كىشى شاھادەت مەرتىقىسىنى تاپقۇچىدۇ.** [تەبرانى رىۋايىتى.] ئەبۇ شەيخ ئۇبادە ئىبنى سامت رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىنغان. شەيخ ئەلبانىي رەھىمەھۇللاھ سەھىھ دەپ "سەھىھ" ھەدىسلەر توپلىمىدا" كەلتۈرگەن. ئىمام ئەھمەد راشىد ئىبنى ھۇبىيەش رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنىڭ ھەدىسىدىن كەلتۈرگەن. ھاپىز ئىبنى ھەجەر رەھىمەھۇللاھمۇ "پەتھۇلبارىدا" شۇنداق بايان قىلغان. "پەتھۇلبارى" 6-توم 43-بەت.]

راشىد ئىبنى ھۇبىيەش رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە، ھەقىقەتەن پەيغەمبەر ئەللهىھىسسالام ئۇبادە ئىبنى سامت رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ كېسەل بولۇپ قالغاندا ئۇنى يوقلاپ كېرىپ: **مېنىڭ ئۇمۇتىمىدىن كىملەرنىڭ شېھىت بولىدىغانلىقىنى بىلەمسىلەر؟** دېگەندە، كىشىلەر جىم تۇرۇشتى، ئۇبادە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ: مېنى يۆلەپ قويۇڭلار دېدى، ئۇنى يۆلەپ قويدى، ئۇ ئى ئاللاھنىڭ پەيغەمبىرى! شېھىت دېگەن: سەبىر قىلغۇچى ۋە ساۋاپ ئۆمىت قىلغۇچى دېدى، پەيغەمبەر ئەللهىھىسسالام: **ئۇنداقتا**

مېنىڭ ئۇمۇتىمىنىڭ شېھىتلرى ئاز بولۇپ قالىدۇ، ئاللاھ يولىدا ئۇلتۇرۇلگەن كىشى شېھىتتۇر، تائۇن-ۋابا كېسىلىدە ئۇلۇپ كەتكەن كىشى شېھىتتۇر، سۇغا غەرق بولۇپ ئۇلۇپ كەتكەن كىشى شەھىتتۇر، قورساق ئاغرىقىدا ئۇلۇپ كەتكەن كىشى شېھىتتۇر، تۇغۇت سەۋەبىدىن ئۇلۇپ كەتكەن ئايال شېھىت بولۇپ، ئۇ ئايالنى بالىسى قولىدىن يېتىلەپ جەننەتكە ئىلىپ كېرىدۇ دېدى.

بەيتل مۇقەددەسىنىڭ مۇتەۋەللەسى ئەبۇ ئەۋامىنىڭ رېۋايىتىدە: ئوتتا كۆيۈپ ئۇلگەن ۋە سۇدا غەرق بولۇپ ئۇلگەن كىشىمۇ شېھىت دەپ بايان قىلىنغان.

مهناۋىي رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: "سەيل" بولسا سۇغا چۆكۈپ ئۇلگەننى بىلدۈرىدۇ، "سەيل" بولسا ئۆپكە تۇبىركلەيۈز بىلەن ئۇلگەننى بىلدۈرىدۇ دەيدۇ. [پەيزۇلقةدیر" ناملىق ئەسەر 4-توم 533-بەت].

مۇسەنەدىنى تەھقىق قىلغۇچىلار 25-توم 380-بەتتە مۇنداق دەيدۇ: "ھەدىس كىتابلىرىنىڭ ھەممە تۇسخىلىرىدا" سەيل" دەپ كەلگەن بولۇپ، مەنسى سۇغا غەرق بولۇش دېگەننى بىلدۈرىدۇ، لېكىن ھاپىز ئىبنى ھەجەر رەھىمەھۇللاھ "پەتهۇل بارى" 6-توم 43-بەتتە بۇنى "سەيل" دەپ كەلتۈرگەن. بۇنىڭ مەنسى ھەممىگە تونۇشلۇق بولغان تۇبىركلەيۈز كېسىلىنى بىلدۈرىدۇ، شۇنداق بولغاندا تائۇن-ۋابا كېسىلى بىلەن ئۇلگەنلەرمۇ شېھىتلەرنىڭ قاتارىغا كېرىدۇ.

يۇقىدا "تۇبىركلەيۈز بىلەن ۋاپات بولغان كىشى شېھىت دېگەن ھەدىس بايان قىلىنىدی.

مهناۋىي رەھىمەھۇللاھ "پەيزۇلقةدیر" ناملىق ئەسەر 4-توم 145-بەتتە مۇنداق دەيدۇ: "تۇبىركلەيۈز بىلەن ۋاپات بولغان كىشى شېھىت ھېسابلىنىدىغان بولۇپ، ئۇ ئىنچىكە قىزىتما بىلەن ئۆپكىنىڭ يارا بولۇپ ۋاپات بولىشىدىن ئىبارەتتۇر".

ئىككىنچىسى: يۇقۇملۇق كورۇنا ۋىرۇسى ئىنساننىڭ جىگەر ياكى بۆرىكىنى كاردىن چىقارسا، ئۇ كىشى شۇ سەۋەپتن ئۇلۇپ كەتسە، قورسىقى ئاغرىپ ئۇلگەن بولىدۇ. بۇ توغرىدا پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: شەھىدەر بەش تۈرلۈك بولىدۇ؛ تائۇن-ۋابا كېسىلى بىلەن، قورسىقى ئاغرىش بىلەن، سۇغا غەرق بولۇش بىلەن، تام بېسىۋېلىش بىلەن ئۇلگەنلەر ۋە ئاللاھ يولىدا جىهاد قىلىپ شەھىد بولغانلار. [بۇخارى رېۋايىتى 2829-ھەدىس. مۇسلمىن رېۋايىتى 1914-ھەدىس].

ئىمام نەۋەپىي رەھىمەھۇللاھ مۇسلىمنىڭ شەرھىسىدە مۇنداق دەيدۇ: "قورسىقى ئاغرىپ ئۇلگەن دېگەن: ئېچى سۈرۈلۈپ ئۇلۇپ كېتىش دېمەكتۇر، قازى رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: "قورساق ئاغرىقى دېگەن: ئېچى سۈرۈش ۋە قورسىقى ئىششىپ قىلىش دېمەكتۇر، بەزى ئۇلىمالار: مۇتلىق قورسىقى ئاغرىپ ئۇلۇپ كېتىش دېمەكتۇر دەيدۇ".

شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن رەھىمەھۇللاھدىن: "ھەدىستە: "مەبىتۇن" يەنى قورسىقى ئاغرىپ ئۇلگەن كىشى شېھىت دەپ بايان قىلىنىپتۇ، جىڭىرى كاردىن چىقىپ ئۇلۇپ كەتكەن كىشىمۇ قورسىقى ئاغرىپ ئۇلگەن كىشىنىڭ قاتارىدىن ھېسابلىنامدۇ؟ دەپ سورالغاندا، شەيخ جاۋاپ بېرىپ مۇنداق دەيدۇ: "مەبىتۇن" دېگەن سۆزنى بەزى ئۇلىمالار: قورسىقى ئاغرىپ ئۇلگەن كىشى

بېگەن، بۇنىڭغا كۆرە قورسقى قايسى شەكىلە ئاغرىپ ئۆلگەن بولسا، شېھىت بولىدۇ دېمەكتۇر، شۇنىڭدەك جىڭرى كاردىن چىقىپ ئۆلگەن كىشىمۇ قورسقى ئاغرىپ ئۆلگەن كىشىنىڭ جۇملىسىدىن بولىشى مۇمكىن". [شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن رەھىمەھۇللاھنىڭ: دەۋەت ژورنالىدىكى پەتىۋالىرىدىن ئېلىندى".]

سوْزىمىزنىڭ خۇلاسىسى: ھازىر تارقىلىۋاتقان يۇقۇملۇق كورۇنا ۋىرۇسى بىلەن ۋاپات بولغان كىشىنىڭمۇ شېھىتلەرنىڭ قاتارىدىن بولىشى ئۇمىت قىلىنىدۇ.

بىز يۇقىردا 333763- نومۇرلۇق سوئالنىڭ جاۋابىدا بايان قىلغاندەك، شۇنى ئاگاھلاندۇرىمىزكى، ھازىر تارقىلىۋاتقان يۇقۇملۇق كورۇنا ۋىرۇسى بىلەن ۋاپات بولغان كىشى تائۇن-ۋابا كېسىلى بىلەن ۋاپات بولغانلارنىڭ قاتارىغا كرمەيدۇ.

ئاللاھ تائالادىن بىزدىن بۇ يۇقۇملۇق ۋىرۇس بالاسىنى كۆتۈرۈۋېتىشنى، بىزنى ۋە بارلىق مۇسۇلمانلارنى سالامەت قىلىشىنى سورايمىز.

ئاللاھ تائالا ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر.